

GDJE SU SRBI?

Od kada je u javnost procurio još uvijek neslužbeni podatak da u Hrvatskoj po popisu stanovništva iz aprila 2001. godine živi 4,05 posto Srba (oko 175.000 od 4.381.352), nasuprot 1991. godine kada ih je bilo 12,2 posto (581.663 od 4.784.265), podigla se prava bura na političkoj sceni i u Hrvatskoj i van nje.

Za iole ozbiljnijeg analitičara ratnih i poratnih zbivanja na području Hrvatske ovaj podatak nije nikakvo iznenađenje.

Gdje su Srbi z Hrvatske?

Na prvom popisu obavljenom 1996. godine, u Srbiji je registrovano 297.543 izbjegle/prognane osobe (Srbi) iz Hrvatske. U ovu registraciju nisu bile uključene osobe iz SBO, u kojoj je u avgustu 1999. godine (poslije reintegracije u ustavno-pravni poredak RH), od ukupno 128.316 stanovnika, ostalo da živi 48.000 osoba srpske nacionalnosti s tendencijom daljnjeg iseljavanja.

Na drugom popisu izbjeglica

/prognanika obavljenom u aprilu 2001. godine, u Srbiji je živjelo 284.334 Srba iz Hrvatske.

Broj izbjeglica iz Hrvatske u Srbiji od prvog do drugog popisa rezultat je: priliva izbjeglica iz SBO; povratka u Hrvatsku (po podacima UNHCR-a do januara 2002. godine u Hrvatsku se vratilo 88.418 Srba, a 34.000 onih koji su se vratili u Hrvatsku, ponovo se vratilo u SRJ.); iseljavanja u treće zemlje (oko 25.000 preko UNHCR-a i ambasada sa izbjegličkim statusom i oko 15.000 sa hrvatskim dokumentima - u toku 2001. godine u Norveškoj je azil zatražilo 1.216 državljana Hrvatske uglavnom srpske nacionalnosti, a jedna advokatska kancelarija iz Londona zastupa preko 2.000 Srba u postupku dobijanja azila pristiglih u Englesku sa hrvatskim dokumentima); povećane smrtnosti izbjeglica i povratnika (po procjeni VERITAS-a radi se o preko 20.000 osoba); stradali u toku rata (u VERITAS-ovoj evidenciji vodi se preko 7.000 poginulih i nestalih i "pohrvaćenja" (Stipe Šušvar, poznati Hrvatski sociolog i političar kaže da se 15.000 Srba izjasnilo kao Hrvati, a većina ih je promjenila imena i vjeru).

Prema podacima udruženja Srba iz Hrvatske, u Crnoj Gori još živi oko 5.000, a u RS oko 35.000 Srba iz Hrvatske.

Dakle, prosta računica govori da je preko 400.000 Srba napustilo Hrvatsku, odnosno stradalo u ratu, umrlo ili se pohrvatilo.

Ne treba zaboraviti da je po

popisu iz 1991. godine u RH bilo i 106.041 Jugoslovena, od kojih je, u čemu se slažu i hrvatski demografi, bilo 60-80% Srba, dok ih se po popisu iz 2001. godine kao Jugoslaven izjasnilo samo 74.

Pošto je jedna od njavažnijih odredbi prošlogodišnjeg popisa u Hrvatskoj glasila da se građani ne moraju nacionalno izjasniti, onda nije teško pretpostaviti da su upravo Srbi iz kategorije Jugoslovena koristili ovu odredbu, pa je i na ovaj način "nestalo" još 60-80.000 Srba (to su oni koje Milorad Pupovac iz SNV zove "kolebljivo gradsko stanovništvo").

Pokojni predsjednik Hrvatske F. Tuđman još je u ljeto '91. godine iznio procjenu da će pitanje Srba u Hrvatskoj biti riješeno kada se njihov broj svede na 3%.

Pošto su povratnici u Krajinu skoro isključivo staračka (reproduktivno nesposobna) populacija, i pošto je kod urbanih Srba tendencija "pohrvaćenja" (asimilacija), sve kada bi se iz Srbije vratilo svih 4,3 posto izbjegličke populacije, koliko ih se izjasnilo za povratak, nije teško predvidjeti, ako se u međuvremenu ne dogodi neko "čudo", da će na naredenom popisu stanovništva u Hrvatskoj Tuđmanova procjena (cilj) iz ljeta '91. godine biti ispunjena, ako ne i premašena.

Mala je vjerovatnoća da će sadašnja vlast u Hrvatskoj, procjenjujući po ponašanju i izjavama njenih najviših predstavnika, dobrovoljno htjeti da ponovo naruši stečenu i dugo očekivanu demografsku ravnotežu.

VERITAS

U ovom broju:

* *Hronika*

* *Poginuli i nestali*

* *Pomeni - in memoriam*

* *Sudski postupci*

IZDAVAČ: VERITAS

GLAVNI I ODGOVORNI UREDNIK: Savo Štrbac

ZAMJENIK GLAVNOG I ODGOVORNOG UREDNIKA: Radivoj Nikolić

SARADNICI: Biljana Trkulja, Danijel Milanković i Milorad Pribičević

ADRESA: Beograd, ul. Dečanska (M.Pijade) 8/4

TEL/FAKS: 011/3236-486

E-Mail: veritas@yubc.net

WEB: www.veritas.org.yu

HRONIKA POVRATKA

“Tanjug”, 02.05.2002.

BOLJI DANI ZA IZBEGLICE

“BEOGRAD - Komesar za izbeglice Srbije **DR SANDA RAŠKOVIĆ- IVIĆ** izjavila je juče da su projekti za masovan povratak izbeglica u Hrvatsku i Bosnu u toku, kao i izgradnja stanova i kuća i otkup imanja na celom području Srbije, što će omogućiti integraciju značajnog broja izbeglica. ‘Na povratak čeka 23.000 izbeglica koji su pismeno potvrdili da žele da se vrate, od kojih se 12.000 opredelilo za Hrvatsku, a 11.000 za Bosnu’, precizirala je Raškovićeve. Kad se radi o integraciji, izgradnja stanova i kuća na celom području Srbije je u toku, a iz budžeta Srbije biće izdvojena sredstva za kupovinu najmanje 110 seoskih imanja (kuće sa okućnicama) za seosko stanovništvo. Integracije izbeglica koje su se opredelile za ostanak u Srbiji drugi je najvažniji projekat koji je Komesarijat pripremio za ovu godinu. ‘U Mionici će do kraja godine biti izgrađeno 38 stanova, za šta je sredstva obezbedila vlada Srbije, a preko Republičke direkcije za obnovu namestavamo da pribavimo još oko 50 stanova’, objasnila je ona. UNHCR će obezbediti sredstva za izgradnju 300 stambenih jedinica (150 dvojnih kuća) po principu samogradnje, 300 paketa u građevinskom materijalu za izbeglice koje su započele gradnju, a očekuje se da će i Humanitarni biro EU dati oko 1.000 paketa građevinskog materijala za dovršetak izgradnje kuća koje su započele same izbeglice. Ona je napomenula da se u 2003. godini pokreće projekat davanja kredita izbeglicama za kupovinu stanova, a sredstva u visini 20 miliona evra obezbediće banka za razvoj Evropskog saveta. ‘Rok za otplatu kredita je 10 i 20 godina, a mesečna rata neće prelaziti 300 maraka. Prva tranša od obećanih 20 miliona evra treba da stigne na jesen’, zaključila je ona.”

“Vjesnik”, 09.05.2002.

OPSTRUIRA SE POVRATAK SRBA I OBNOVA KUĆA

“ZAGREB - Predsjednik Srpskog narodnog vijeća dr. **MILORAD PUPOVAC** je u povodu paljenja škole i kuće obitelji **Škorić** te rušenja nadgrobnog spomenika i devastiranja dviju grobnica u Biljanima Donjim u općini Benkovac održao u srijedu u Zagrebu konferenciju za novinare. Rekao je da ti i mnogi prijašnji incidenti pokazuju da je za srpsku zajednicu u zadarskom zaleđu vrlo teško političko i opće stanje. Škola i kuća vjerojatno su zapaljeni na pravoslavni Uskrs, 5. svibnja, rekao je, što je jasna poruka svima koji se žele vratiti da nisu dobrodošli i da Hrvatska još nije prestala biti zemlja palikuća. Istaknuo je da je na tom području od Oluje spaljeno oko 65 posto stambenoga fonda, pa i ovaj događaj pokazuje da se nastavlja politika onemogućavanja povratka Srba. Kao primjer opstrukcije obnove, naveo je rad stambenih komisija koje obustavljaju obnovu svima koje ne zateku pred kućama za obnovu. Također je kao dio opstrukcije povratka spomenuo odlaganje smeća i raznog otpada na imanja i okućnice Srba u selu Crnom nedaleko od Zadra. Za to stanje optužio je lokalne vlasti, loš rad policije, ali i Vladu, koja ‘još ne želi praktično riješiti probleme povratka Srba i obnove njihovih kuća’. Pozvao je Vladu da se ‘konačno angažira, da sazove sjednicu na kojoj će se raspraviti o tim pitanjima kako bi se spriječila politika koja srpskoj zajednici ne jamči sigurnost i koja joj ne osigurava obnovu i povratak’.”

“Glas javnosti”, 11.05.2002.

ZAGREB PLANIRAO ISELJAVANJE SRBA

“RIJEKA - Sadržaji stenograma sa sednica hrvatskog Veća

odbrane i nacionalne sigurnosti (VONS) iz leta 1995, koje je u svom tekstu objavila zagrebačka novinarka Jelena Lovrić, nedvosmisleno potvrđuju da je vrh Tuđmanove vlasti planirao i sprovodio projekt preseljenja hrvatskih Srba, piše u jučerašnjem izdanju riječki ‘Novi list’. Verodostojnost stenograma potvrdio je za Radio Slobodna Evropa dugogodišnji HDZ-ov ministar spoljnih poslova i član VONS-a **MATE GRANIĆ**. Prema tim stenogramima, na više sednica VONS-a razmatralo se kako onemogućiti povratak Srba izbeglih u ‘Oluji’ 1995. i na ta etnički očišćena područja dovesti Hrvate iz BiH. Razmena stanovništva odgovarala bi i Beogradu, rečeno je na VONS-u, jer u Vojvodini ‘etnički ne stoje baš najbolje’, piše list navodeći da je tadašnji hrvatski državni vrh razmatrao podršku Slobodanu Miloševiću u skidanju sankcija. Razgovaralo se i o formalno privremenom preuzimanju imovine izbeglih Srba i o čvrstoj nameri da s vremenom vlasnici te imovine postanu samo Hrvati.

Prema stenogramima, među učesnicima nije bilo spora oko toga da povratak Srba treba sprečiti, već su se razlikovali samo u tome kako to izvesti - otvoreno ili prikriveno.”

“Blic”, 13.05.2002.

MAKSIM KORAĆ, HRVATSKE PENZIJE OD JESENI

“BEOGRAD - Ukoliko preostala administrativna procedura bude i realizovana u predviđenim rokovima isplata hrvatskih penzija trebalo bi da počne u septembru a najkasnije u oktobru - izjavio je za ‘Blic’ **MAKSIM KORAĆ**, pomoćnik saveznog sekretara za rad, zdravlje i socijalnu politiku. - Sporazum o socijalnom osiguranju davno je potpisan, ratifikovali su ga i naš i hrvatski parlament, a da bi isplata penzija startovala potrebno je da

HRONIKA POVRATKA

se usaglase još neka administrativna pitanja. Nadam se da će se to desiti već u junu kada bi hrvatska delegacija trebalo da doputuje u Beograd. Time bi bio završen državni deo posla i glavni teret prešao na penzijske fondove od kojih se očekuje da naprave obrasce za penzije i obezbede pare za isplatu - objašnjava Korać. Prema njegovim rečima penzije onih koji su se penzionisali posle oktobra 1991. godine a imaju staž i u jednoj i u drugoj državi biće preispitane, tako da će obe države plaćati deo koji na njih otpada po osnovu staža osiguranja, kao što je slučaj i sa drugim penzionerima koji primaju, takozvane, srazmerne penzije. Ukoliko bi zbir te dve penzije bio manji od već utvrđenog primanja korisnika, njegova penzija ne bi se smanjivala.”

“Slobodna dalmacija”, 14.05.2002.

OSKVRNUTO PRAVOSLAVNO GROBLJE

“BENKOVAC - Na benkovačkom pravoslavnom groblju u nedjelju je nekolicina počinitelja oštetila tri groba, bacajući na njih kamenje. Policija je u ponedjeljak na kriminalističku obradu privela četvoricu maloljetnika i djece za koje postoji utemeljena sumnja da su izvršili kazneno djelo povrede mira pokojnika. Odmah na ulazu u groblje s lijeve strane, na starome grobu koji je **BOJA MANDIĆ** izgradila svojem suprugu **STEVANU**, polomljen je kameni križ, a na nadgrobnoj ploči vidljivi su tragovi udaraca kamenja koje je razbacano uokolo. Na grobu **ILJE RAĐENA** koji je prema datumu na nadgrobnoj ploči pokopan prošle godine, iščupan je i polomljen drveni križ, a na grobnici **ĐURE MRKIĆA** pokopanog 1995. godine, razbijena je mramorna nadgrobna ploča, te su razbacane vaze i

drugi nadgrobni predmeti. Još u nedjelju je Policijskoj postaji u Benkovcu dojavljeno da nepoznati bacaju kamenje i oštećuju grobove pokojnika na benkovačkom mjesnom pravoslavnom groblju. Na primljenu obavijest policija je intervenirala, ali izlaskom na očevid počinitelji nisu zatečeni na djelu. Benkovački gradonačelnik **Branko Kutija** nije posebno komentirao vandalski čin na pravoslavnom groblju. -Nazvali su me iz policije i obavijestili. To je sve što znam o tome - kazao je Kutija.”

“Tanjug”, 17.05.2002.

RAŠKOVIĆ- IVIĆ - DO KRAJA GODINE SA IZBEGLIČKIM LEGITIMACIJAMA U REPUBLIKU SRPSKU

“BEOGRAD - Izbeglice će do kraja godine moći sa izbegličkim legitimacijama da putuju u Republiku Srpsku, izjavila je u četvrtak republički komesar za izbeglice **SANDA RAŠKOVIĆ-IVIĆ**. Ona je rekla da je garancije za to dao srpski ministar policije **DUŠAN MIHAJLOVIĆ**, ali je naglasila da je neophodno, umesto produženja roka važenja izbegličkih legitimacija, naći trajno rešenje. ‘Izbegličke legitimacije se zloupotrebljavaju, lako se falsifikuju i nemaju ih samo prognana lica’, rekla je Rašković-Ivić.”

“Politika”, 21.05.2002.

SRBIJA ĆE TRAŽITI RETROAKTIVNU ISPLATU PENZIJA

“Srpski komesar za izbeglice **SANDA RAŠKOVIĆ-IVIĆ** je najavila juče da će Srbija i dalje insistirati na tome da se izbeglicama iz Hrvatske priznaju i isplate penzije retroaktivno, kao i da će tražiti još jedan krug priznavanja radnog staža. Ona je ponovila da

je hrvatski Sabor prihvatio predlog da izbeglice ne moraju da putuju u Hrvatsku kako bi sredile potrebnu dokumentaciju za svoje penzije, već da to mogu da urade iz Jugoslavije, i izrazila nadu da će do septembra biti završena diplomatska procedura, odnosno da će biti razmenjena ratifikacijska dokumenta. Na brijingu s novinarima **Sanda Rašković-Ivić** je rekla da će jedan broj kolektivnih centara u velikim gradovima biti zatvoren, a da će oni koji žive u njima biti premešteni u nove centre ili će im biti dodeljena seoska imanja ili materijal za stanogradnju.”

“Slobodna dalmacija”, 25.05.2002.

OESS U ZAGREBU - DO DALJNJEGA

“ZAGREB - Misija OESS-a u svojem je polugodišnjem izvještaju stanje u Hrvatskoj ocijenila pozitivno, iako se u dokumentu koji je u petak novinarima predstavio voditelj Misije u Zagrebu **PETER SEMNEBY** navedeni konkretni zadaci koji još nisu u potpunosti ispunjeni. Predstavljajući izvješće o napretku, kako je u političkim i diplomatskim krugovima već nazvano, Peter Semneby je istaknuo da je Hrvatska u zadnjih šest mjeseci učinila bitan napredak. Promijenila se opća politička klima, uspostavljen je dijalog s Vladom, Hrvatska je na putu ulaska u EU i Euro-atlantske integracije. U sljedećih šest mjeseci Vlada ima šansu napraviti pomake i u ostvarenju preostalih konkretnih ciljeva. OESS-ova upozorenja odnose se na sporu implementaciju međunarodno preuzetih obveza Hrvatske kao što je povratak izbjeglica, povrat imovine, rješavanje stanarskog prava, sporost pravosudnog sustava, donošenje Ustavnog zakona o ljudskim i pravima manjina, normalizaciju odnosa sa susjedima,

HRONIKA POVRATKA

napredak na suradnji s međunarodnom zajednicom te donošenje modernog zakonodavstva o medijima. Govoreći o procesu povratka Srba, Semneby je istaknuo probleme na terenu gdje lokalne vlasti opstruiraju njihov povratak, a u kontekstu povrata imovine posebno je naglasio problematičan institut 'stanarskog prava' koji su Srbi izgubili. Semneby je istaknuo kako se nada da će sve brže ići kada profunkcionira radno tijelo Vlade RH i OESS-a koje bi zajedno trebalo pronaći odgovorajuća rješenja za problematična pitanja. Kada je riječ o ulasku Hrvatske u EU i završetku mandata OESS-a u Zagrebu, Semneby je istaknuo kako je Hrvatska sebi postavila ambiciozne ciljeve za ulazak u EU, ali da bi se oni ostvarili, potrebni su veliki naponi. Promjene se ne događaju preko noći. OESS će biti tu da hrvatskoj Vladi pomogne u ostvarenju tih ciljeva, napomenuo je Semneby i dodao da je još rano govoriti o završetku mandata OESS-a u Zagrebu."

"Glas javnosti", 28.05.2002.

EGZODUS PA ASIMILACIJA

"Manjak' od više od pola miliona Srba, na koji ukazuju još neobjavljeni, ali 'provaljeni' rezultati prošlogodišnjeg popisa stanovništva u Hrvatskoj, posledica je njihovog egzodusa u protekloj deceniji, ali i tih asimilacije, ocenjuje Radio Frans enternasional, a prenosi Tanjug. U analizi iz pera poznate hrvatske novinarko **JELENE LOVRIĆ**, ukazuje se da ako manjine danas čine samo oko 11 posto stanovništva, onda je Hrvatska postala etnički vrlo homogena zemlja, uz podsećanje da su pre rata manjine činile četvrtinu stanovništva Hrvatske. Ocenjujući da je deo Srba na popisu 'zatajio' pripadnost iz straha ili iz komoditeta,

a da su se mnogi izjasnili kao 'Hrvati pravoslavne vere', Lovrićeva ukazuje da je to znak da 'javna klima u Hrvatskoj ne pogoduje slobodnom izražavanju manjinske pripadnosti'. 'Za efekte njegove politike danas optuživati Hrvatsku graniči sa suludošću', rekao je Tomčić 'Novom listu', komentarišući podatke s popisa da u Hrvatskoj ima samo 4,05 odsto Srba. On je istakao da bi ozbiljna analiza lako objasnila zašto se broj Srba u Hrvatskoj smanjio, a broj Hrvata povećao. 'Znamo da je gotovo 200 hiljada Hrvata došlo iz BiH i 50 hiljada iz Vojvodine. Valjda znamo da je i deo Srba, a da ih niko nije terao, otišao iz Hrvatske. Pa valjda znamo i to da u RS nema povratka nesrpskog stanovništva', rekao je Tomčić. Tomčić je predstavnike Srba optužio da se 'gotovo takmiče u optužbama hrvatske vlasti zbog izvršenog nekakvog genocida'. Premijer Račan je rekao da je mali broj Srba u Hrvatskoj 'posledica agresije' dodavši da hrvatska vlada namerava da 'ubrza povratak Srba'."

"Politika", 30.05.2002.

GRAĐANI HRVATSKE ULAZE BEZ VIZA

"Putnici sa pasošima Republike Hrvatske od sutra će moći da u Jugoslaviju uđu samo na osnovu turističke propusnice, potvrđeno je danas 'Politici' u informativnom punktu AMSJ-a na graničnom prelazu Batrovci. Da bi ušli u Jugoslaviju putnicima i turistima iz Hrvatske biće potrebno da plate samo 420 dinara, koliko koštaju ukupne dažbine za ovu propusnicu. Ovakva odluka, kako kažu u AMSJ-u, neće važiti i za državljane Slovenije. Republički ministar za trgovinu i turizam **DR SLOBODAN MILOSAVLJEVIĆ**, koji je danas otvorio punkt TOS-a na grani-

čnom prelazu Batrovci, istakao je da je vizni režim maksimalno liberalizovan i da nema prepreka za dolazak turista u Srbiju. 'Mi smo uradili ovaj korak koji je do nas kada je Hrvatska u pitanju i očekujemo da će i Hrvatska to isto uraditi', najavio je Milosavljević. Napominjući da od susedne Hrvatske ne očekuje da ukinu vize samo zbog Srbije, već zbog dogovora koji su postignuti u evropskim centrima moći, Milosavljević je istakao da Evropa i svet žele ovaj 'prostor kao jednu zonu slobodne trgovine, zonu saradnje i slobodnog protoka ljudi, kapitala i ideja i mi odgovaramo samo za ono što je u našoj nadležnosti'. 'Neka se svetski autoriteti pozabave sa onima koji ne ispunjavaju svoje obaveze', poručio je srpski ministar za trgovinu i turizam."

"Glas javnosti", 31.05.2002.

SAVO ŠTRBAC, HRVATSKA - DRŽAVA NASTALA NA GENOCIDU

"Šef Dokumentaciono-informativnog centra 'Veritas' **SAVO ŠTRBAC** ocenio je u izjavi Srni da će se po pružanju relevantnih dokaza međunarodnoj zajednici o etničkom čišćenju Srba u Hrvatskoj 'stvoriti uslovi za redefinisavanje sadašnjeg ustrojstva Republike Hrvatske'. Štrbac smatra da se, ako konačni rezultati popisa potvrde da u Hrvatskoj trenutno živi svega 4,05 odsto Srba u odnosu na popis iz 1991. kada je bilo 12,2 odsto Srba, 'može govoriti o relevantnom i validnom dokazu koji će uvažiti međunarodna zajednica, a koji potvrđuje da je u Hrvatskoj izvršeno etničko čišćenje Srba i da je ta država zasnovana na etničkom čišćenju i genocidu'. Moguće je da u tom slučaju Srbi u Hrvatskoj, smatra on, dobiju neku vrstu autonomije - entitet ili kanton po ugledu na BiH."

POGINULI I NESTALI

SASTANAK EKSPERTSKIH GRUPA KOMISIJE VLADE SRJ ZA HUMANITARNA PITANJA I NESTALA LICA I UREDA VLADE RH ZA ZATOČENE I NESTALE, ODRŽANOG 14. I 15.05.2002. GODINE U BEOGRADU

“U cilju efikasnijeg utvrđivanja i rešavanja sudbine lica koji se nalaze na spiskovima traženja Savezne Republike Jugoslavije i Republike Hrvatske radne grupe su vodile razgovore o ustupanju dokumentacije i postupku ekshumacija i identifikacija posmrtnih ostataka u SR Jugoslaviji i R Hrvatskoj.

Komisija Savezne Vlade SR Jugoslavije u skladu sa ranije preuzetom obavezom predala je 14 protokola za NN lica čiji su posmrtni ostaci sahranjeni na groblju u Novom Sadu u periodu od 1991. do 1995. godine, plus fotografije za dva već predata protokola iz 1992. godine i informisala o nastavku ekshumacija na ovoj lokaciji.

Dogovoreno je da se sa procesom ekshumacija na novosadskom groblju otpočne 10. juna 2002. godine u 08.00 časova. U skladu sa ranije postignutim dogovorom hrvatskoj strani će biti predati posmrtni ostaci lica čiju su preliminarnu identifikaciju izvršile porodice u R Hrvatskoj na osnovu 22 predata protokola za 1992. godinu, prema spisku koji je predao Ured za zatočene i nestale Vlade Republike Hrvatske (13 lica). Takođe, hrvatskoj strani će biti predata i preliminarno identifikovana lica na osnovu protokola koje je predala Komisija Savezne Vlade SR Jugoslavije na ovom sastanku (14)...

Po istoj metodologiji pristupiće se ekshumaciji i identifikaciji NN lica sahranjenih u Sramskoj Mitrovici i drugim gradskim grobljima u SRJ u periodu od 1991. do 1995. godine. Jugoslovenska strana planira da ovaj proces završi do kraja 2002. godine.

Hrvatska strana je uključena u ovaj proces prema ranijem postignutom dogovoru o monitoringu na sastanku u Zagrebu 09. i 10. maja 2001. godine.

Radna grupa Ureda za zatočene i nestale

Vlade R Hrvatske informisala je o daljem toku identifikacija lica ekshumiranih na Novom groblju u Kninu tokom 2001. godine. Konstatovano je da je do sada na identifikaciju pozvano 47 porodica lica čiji su posmrtni ostaci ekshumirani. Do sada je identifikovano 38 lica, a za ostale postupak identifikacije pomoću DNK-a analize je u toku. Za 29. maj 2002. godine pozvana je nova grupa porodica radi identifikacije 20 lica. Radi što brže i efikasnije identifikacije Komisija i Ured su se dogovorili da se nastavi sa dopunom i razmenom dokumentacije i podataka bitnih za identifikaciju.

Hrvatska strana je obavestila da je završen postupak ekshumacije na groblju u Korenici gde je ekshumirano 27 posmrtnih ostataka NN lica i da prema preliminarnim pokazateljima među ovim licima ima i lica, jugoslovenskih državljana. U toku je ekshumacija grobnica na području opštine Gospić, a odmah nakon završetka ovih ekshumacija počeo bi postupak ekshumacija na groblju u Gračacu (158 grobnih mesta).

Jugoslovenska strana je uključena u ovaj proces prema ranijem postignutom dogovoru o monitoringu na sastanku u Zagrebu 09. i 10. maja 2001. godine.

Postupak identifikacije za lica koja su i koja će biti ekshumirana na navedenim lokacijama odvijće se na način i prema postupku koji teče za ekshumirana lica na Novom groblju u Kninu...

Na zahtev jugoslovenske strane za ekshumaciju posmrtnih ostataka sahranjenih na groblju u Sl. Brodu radna grupa iz RH je informisala da je došla do određenih saznanja i dokumentacije o tim licima i da će ona biti predata Komisiji SRJ na prvom narednom sastanku...”

Izvod iz zapisnika

“Tanjug”, 16.05.2002.

USPEŠNA SARADNJA NA IDENTIFIKACIJI ŽRTAVA RATA

“Predsednici jugoslovenske i hrvatske komisije za nestala lica **MAKSIM KORAĆ** i **IVAN GRUJIĆ** ocenili su u sredu da su dvodnevni razgovori u Beogradu bili veoma uspešni i da su postignuti konkretni dogovori o ekshumaciji i identifikaciji više nestalih lica,

čija su tela pokopana u SRJ i Hrvatskoj. Predsednik Komisije Savezne Vlade za humanitarna pitanja i nestala lica, u izjavi novinarima, izrazio je očekivanje da će do kraja novembra biti rešen slučaj oko 300 neidentifikovanih tela koja se nalaze na grobljima u Novom Sadu, Sremskoj Mitrovici i Beogradu, kao i nekoliko pojedinačnih lokacija u SRJ. Predsednik Ureda Vlade

Hrvatske za zatočene i nestale naglasio je da je od 85 dosijea o NN licima koja su pokopana na groblju u Novom Sadu koja su oni dobili, utvrđeno da 15 nisu građani Hrvatske. Grujić je dodao da je u toku ekshumacija masovnih grobnica sa žrtvama srpske nacionalnosti na groblju u Kninu, Korenici, Gospiću i Gračacu, koji su postradali u periodu od 1991 do 1995. godine.”

POGINULI I NESTALI

EKSHUMACIJE

GOSPIĆ

“Vjesnik”, 17.05.2002.

U RIZVANUŠI PRONAĐENI POSMRTNI OSTACI 14 OSOBA

“Nakon četverodnevnik iskapanja u Rizvanuši neda-leko od Gospića, pronađeni su posmrtni ostaci 14 osoba za koje se zbog stupnja oštećenja ne može reći kojoj kategoriji pripadaju. Izjavio je to u četvrtak u Rizvanuši **IVAN GRUJIĆ**, predstojnik Ureda hrvatske Vlade za zatočene i nestale. Slijede obdukcija i identifikacija nakon kojih će javnost biti obaviještena o detaljima.”

Prema Veritasovim saznanjima u Rizvanuši je ekshumirano ukupno 18 leševa, a radi se o civilnim žrtvama koje su stradale u toku 1991. godine izvan područja Like.

GRAČAC

“Glas javnosti”, 24.05.2002.

KOD GRAČACA EKSHUMIRANA TELA 22 SRBA

“Šef Ekspertskog tima za ekshumacije Vlade Hrvatske pukovnik **IVAN GRUJIĆ** saopštio je juče da su na pravoslavnom

groblju u Gračacu ekshumirani posmrtni ostaci 22 osobe stradale 1995. u vreme ‘Oluje’. On je rekao da su otkopavanje i obrada leševa počeli 20. maja. Ekshumaciju posmrtnih ostataka 158 osoba u Gračacu nadziru haški istražioci. Uz posmrtnu ostatku pronađene su i nemačke marke, zlatno prstenje i druge vrednosti, što je dokaz, rekao je Grujić, da stradali nisu pljačkani. Proces ekshumacije otežavaju eksplozivne naprave koje se nalaze uz posmrtnu ostatku.”

Prema Veritasovim saznanjima do 31. maja 2002. godine sa gračačkog groblja ekshumirano je 68 leševa. Postupak ekshumacije se nastavlja.

KORENICA

U vremenu od 06. do 10. maja 2002. godine, sa koreničkog groblja ekshumirano je ukupno 27 leševa, koji pripadaju žrtvama iz akcije “Oluja”.

Svi ekshumirani leševi sa gornjih lokacija preveženi su u Zavod za sudsku medicinu u Zagrebu gdje će se obaviti autopsija, nakon čega će uslijediti postupak identifikacije i preuzimanja posmrtnih ostataka od članova porodice radi sahrane.

BRAVSKO KOD PETROVCA

Dana 10.05.2002. godine na lokaciji Bravsko kod Petrovca ekshumirana su (izvučena iz olupine automobila) dva nagorjela leša, koji pripadaju žrtvama avio granatiranja izbjegličke kolone krajiških Srba na dan 07.08.1995. godine.

Dana 27. maja leševi su od strane članova porodice identifikovani, i pripadaju **STJELJA BRANKU** sinu Stevana (1923) i njegovom sinu **MIRKU** (1961), iz sela Zagrada, opština Benkovac.

U pomenutom aviogranatiranju izbjegličke kolone bilo je ukupno 9 mrtvih, među kojima petero djece, a bilo je i desetina ranjenih među kojima i Vedrana, supruga Stjelja Mirka. Prilikom ranjavanja Vedrana je bila pred porođajem. U bolnicu u Novom Sadu otišla je 24. avgusta a porodila se 29. avgusta 1995. godine. U toku porođaja Vedrana je umrla ne vidjevši bebu. Rodila je žensko dijete po imenu Tanja.

Vedrana je sahranjena u Barajevu kod Beograda gdje joj žive troje djece, a uskoro će joj se na istom groblju pridružiti suprug i svekar.

IN MEMORIAM

KRAJINSKIM IZBJEGLICAMA - ŽRTVAMA U AGRESIJI NATO NA SRJ

SURDULICA

31.05.1999. - 31.05.2002.

POPOVIĆ SLAVKO (1939), JANJANIN BOGDANKA (1923), VUČKOVIĆ MILANKA (1934), SLIJEPČEVIĆ MILAN (1909), MALEŠEVIĆ DANICA (1931), PAVKOVIĆ ĐORĐE (1954), BUDISAVLJEVIĆ PETAR (1939), NAPIJALO DRAGIĆ (1929), ŽIGIĆ RADE (1947), MALOBABIĆ BOSILJKA (1946), MALOBABIĆ MILENA (1979), MALOBABIĆ RADE (1980), MALOBABIĆ MILENKO (1983)

Vaša imena od zaborava, pored vaših porodica, čuva i VERITAS

POGINULI I NESTALI

KNINSKO GROBLJE

IDENTIFIKACIJE

Porodice lica ekshumiranih i preliminarno identifikovanih sa Novog kninskog groblja koje su putovale u Zagreb 29.05.2002. godine, na Zavodu za sudsku medicinu, potvrdile su identifikaciju slijedećih lica:

LAKIĆ VASILJ sin Vasilja (1940) iz Strmice, opština Knin; **DAMJANIĆ LAZAR** sin Luke (1933) iz Vrbnika, opština Knin; **VUKOVIĆ MILICA** kći Todora (1935) iz Golubića, opština Knin; **VUKOVIĆ TANASIJA** sin Stevana (1929) iz Golubića, opština Knin; **SUČEVIĆ STEVAN** sin Dragije (1934) iz Mokrog Polja, opština Knin; **BABIĆ RUŽICA ZV. RUŽA** (1926) iz Mokrog Polja, opština Knin; **DRAGIŠIĆ MILKA** kći Dane (1926) iz Plavna, opština Knin; **OPAČIĆ ELENA ZV. JEKA** kći Jovana (1921) iz Golubića, opština Knin; **MIRKOVIĆ GOJKO** sin Tode (1952) iz Kninskog polja, opština Knin; **KABLAR ZORKA** kći Petra (1915) iz Golubića, opština Knin; **RADUJKO MANDA** kći Ilije (1928) Golubić, opština Knin i **RADUJKO NIKOLA** sin Nikole (1930) Golubić, opština Knin.

Za slijedeće porodice uzeti su uzorci krvi za DNK:

BUAČ DUŠAN sin Jovana (1934) iz Kosova, opština Knin; **MANOJLOVIĆ STEVAN** sin Mile (1940) iz Ivoševaca, opština Knin; **MANOJLOVIĆ RUŽICA** kći Jakova (1937) iz Ivoševaca, opština Knin; **CRNOGORAC ILINKA** kći Jovana (1928) iz Polače, opština Knin i **MANDIĆ LJEPOSAVA** kći Sime (1933) iz Krnjeuva, opština Knin.

Jedna porodica je isključila mogućnost da se radi o njenom članu: **SEOVIĆ RADE** sin Nikole (1955) iz Mokrog Polja, opština Knin.

Dvije porodice nisu putovale na identifikaciju: **BAJIĆ MARKO** sin Špire (1948) iz Biskupije, opština Knin i **KOVAČEIVĆ LJUBOMIR** sin Ilije (1914) iz Smokovića, opština Zadar.

SAHRANE

KRIČKE KOD DRNIŠA

Dana 11.05.2002. godine na pravoslavnom groblju u Kričkama kod Drniša sahranjeni su posmrtni ostaci **PERIŠIĆ MILANA** sina Milana, rođenog 15.05.1958. godine u Kričkama kod Drniša, kojeg je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

VRBNIK KOD KNINA

Dana 14.05.2002. godine na pravoslavnom groblju na Vrbniku kod Knina sahranjeni su posmrtni ostaci **VUKADIN MOMČILA** sina Jovana, rođenog 21.04.1942. godine na Vrbniku kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

POLAČA KOD KNINA

Dana 21.05.2002. godine na pravoslavnom groblju na Polači kod Knina sahranjeni su posmrtni ostaci **ČEKO SAVE** sina Mijata, rođenog 27.01.1945. godine na Polači kod Knina, kojeg je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

Odlazak rodbine iz SRJ na identifikacije i sahrane u RH (potrebne saglasnosti i prevoz) obezbjedio je MKCK.

GOLUBIĆ KOD KNINA

Dana 09.05.2002. godine na pravoslavnom groblju u Golubiću kod Knina sahranjeni su posmrtni ostaci bračnog para **DAMJANOVIĆ ĐUKE**, rođene 1931. godine u Golubiću kod Knina i **DAMJANOVIĆ DUŠANA** sina Petra, rođenog 1929. godine u Golubiću kod Knina, koje je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

BISKUPIJA KOD KNINA

Dana 18.05.2002. godine na pravoslavnom groblju u Biskupiji kod Knina sahranjeni su posmrtni ostaci **DMITROVIĆ SAVE** kći Jovana, rođene 01.01.1924. godine u Biskupiji kod Knina, koju je porodica identifikovala 26.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

NOVA PAZOVA

Dana 10.05.2002. godine na pravoslavnom groblju u Novoj Pazovi sahranjeni su posmrtni ostaci bračnog para **BJELIĆ MARIJE** kći Vase, rođene 17.07.1942. godine u Strmici kod Knina i **BJELIĆ PETRA ZV. PERO** sina Mile, rođenog 25.02.1931. godine u Golubiću kod Knina, koje je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

PETROVARADIN KOD NOVOG SADA

Dana 11.05.2002. godine na pravoslavnom groblju u Petrovaradinu kod Novog Sada sahranjeni su posmrtni ostaci **BALJAK STEVANA** sina Milana, rođenog 09.01.1966. godine u Muškovcima kod Obrovca, kojeg je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

ORLOVAČA KOD BEOGRADA

Dana 15.05.2002. godine na pravoslavnom groblju Orlovače kod Beograda sahranjeni su posmrtni ostaci **LUKIĆ SIME** sina Mile, rođenog 17.08.1914. godine u Otriću kod Gračaca, kojeg je porodica identifikovala 16.04.2002. godine među leševima ekshumiranim sa Kninskog groblja.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

“Blic”, 29.04.2002.

SRBIN ČEDOMIR MILOŠ, POSLE SEDAM GODINA OSLOBOĐEN IZ LEPOGLAVE

“Nekadašnji novinar ČEDOMIR MILOŠ (52), Srbin iz okoline Knina zarobljen posle akcije ‘Oluja’ hrvatske vojske i osuđen za pokušaj ubistva, pušten je posle skoro sedam godina iz hrvatskog zatvora - potvrdio je za ‘Blic’ šef Dokumentaciono-informativnog centra ‘Veritas’ Savo Štrbac. Miloš je zarobljen u avgustu 1995. godine i u Županijskom sudu u Splitu osuđen na deset godina zatvora...

Predsednik ‘Veritasa’ je za Srnu rekao da u zatvorima u Hrvatskoj ima više od 100 Srba, od kojih je većina zarobljena u ‘Bljesku’ i ‘Oluji’. - Više od godinu i po 32 molbe za pomilovanje leže neotvorene, a apsurdno je i to što ih je po službenoj dužnosti napisalo Ministarstvo pravde Hrvatske. Problem je bio u tome što je, navodno, Mesićeva komisija za pomilovanja mislila da još nije vreme da se bilo koji Srbin pomiluje zbog čega mu nisu dostavljali predmete. Očekujemo da bi za Dan državnosti Hrvatske, a to je 30. maj, jedna grupa mogla da bude pomilovana i time bi Mesić dokazao da nešto radi, a ne samo da priča - rekao je Štrbac.”

Prema Veritasovim saznanjima Komisija predsjednika RH za pomilovanja razmatrala je molbe sedam osoba osuđenih za djela ratnog zločina, od čega je pozitivno rješila samo molbu NAGLIĆ ŽELJKA sina Jose (1962) rođenog u Čanku, opština Korenica, bivšeg oficira bivše JNA, koji je zarobljen 13.03.1993. godine i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 12 godina. Inače Naglić je odbio razmjenu koja je bila dogovore-

na za 18.12.1993. godine između komisija Vlade bivše RSK i RH.

“Hina”, 14.05.2002.

OSUMNJIČENIK ZA RATNI ZLOČIN UHIĆEN PRI POKUŠAJU ULASKA U HRVATSKU

“Na cestovnom graničnom prijelazu Tovarniku pri ulasku u Hrvatsku policija je jučer uhitila MILOŠA P. (1941.) iz vukovarskog sela Berka za kojim je Policijska postaja Tovarnik raspisala potragu zbog osnovane sumnje da je počinio ratni zločin protiv civilnog stanovništva, priopćila je danas vukovarsko-srijemska policija. Po riječima istražne sutkinje Županijskog suda u Vukovaru **Jadranke Kurbel**, osumnjičeni Miloš P. nalazi se na popisu 54 osobe iz sela Čakovaca i Berka nad kojima je Županijski sud u Osijeku još 1993. godine pokrenuo istragu i raspisao tjeralicu zbog osnovane sumnje da su počinili kazneno djelo zločina protiv čovječnosti i međunarodnog prava - ratni zločin protiv civilnog stanovništva.

Nakon što je uhićen Miloš P. je prepraćen u Okružni zatvor u Osijeku.”

Prema Veritasovim saznanjima radi se o Milošu Periću.

“Slobodna dalmacija”, 15.05.2002.

ZA RATNE ZLOČINE OD 1 DO 15 GODINA ZATVORA

“Presudom osječkog Županijskog suda u utorak su 12-orica nedostupnih Srba osumnjičenih za ratni zločin nad civilnim stanovništvom proglašeni krivima za kazneno djelo ratnog

zločina nad civilnim stanovništvom na području Branjine u vremenu od 1991. do 1994. godine. Prvookrivljeni **Iso HORVAT**, osnivač štaba TO i njegov prvi zapovjednik, te **BRANISLAV POZNAKOVIĆ**, njegov nasljednik osuđeni su na petnaest godina zatvora, dok je **DUŠANU HORVATU**, **ĐURĐU VUJČIĆU**, **JAKŠI UBAVIĆU**, **ALEKSANDRU HUBI**, **JOVANU MIHALOVIĆU**, **DUŠANU MALIČIĆU**, **SLOBODANU NIKOLIĆU**, **VIDOJU BOŠKOVIĆU**, **SVETOZARU BOŠKOVIĆU** I **SAVI BOŠNJAKU** presuđena trinaestogodišnja zatvorska kazna. Optužnica ih tereti da su od kolovoza 1991. do kolovoza 1994. godine u Branjini sudjelovali u oružanoj pobuni, osnovali Štab Teritorijalne obrane i pod svoju kontrolu stavili cijelo selo. U okviru štaba su donosili odluke o sustavnom fizičkom i psihičkom zlostavljanju Hrvata, te njihovom protjerivanju iz sela, prisilno ih novačili i prijetili da će za svakog ubijenog Srbina ubiti desetoricu Hrvata, a za svakog ubijenog Roma ubiti petoricu Hrvata. U okviru ovakve politike, iz Branjine su prognali 297 Hrvata.”

“Slobodna dalmacija”, 21.05.2002.

NIKAD VIŠE U HRVATSKU!

“Srbin **JAVOR BALJAK**, koji je u srijedu, nakon tri mjeseca provedena u Županijskom zatvoru u Šibeniku, pušten na slobodu jer pravosudni organi nisu uspjeli dokazati njegovu krivnju za ratne zločine, doputovao je u Banju Luku, u kojoj je nastanjen od 1995. godine. Obraćajući se novinarima, Baljak je rekao da je logično što njegova krivnja nije dokazana, jer ‘nije ni uhićen zbog navodnih ratnih zločina, već samo zato što je Srbin’, te da više ni ne pomišlja na prije planirani povratak u Hrvatsku.

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV SRBA U REPUBLICI HRVATSKOJ

U državu kao što je Hrvatska više se ne želim vratiti, jer tamo ne bih imao nikoga svog - ni svog liječnika, ni svog suca ili policajca. Ne sramim se nimalo što sam podijelio ratnu sudbinu svoga naroda u Krajini, već se time ponosim. Javor Baljak je uhićen 19. veljače ove godine na graničnom prijelazu između Hrvatske i Bosne i Hercegovine Strumica pod sumnjom da je tijekom rata u Hrvatskoj počinio ratne zločine protiv hrvatskog stanovništva. Do izbijanja rata Baljak je radio kao policajac u Šibeniku, da bi s početkom ratnih sukoba izbjegao u Knin, gdje je boravio sve do akcije Oluja. Zanimljivo je da je Javor Baljak vjenčani kum haaškog optuženika **Milana Martića**, a iz šibenskog Županijskog zatvora izišao je isti dan kad je Martić ušao u ćeliju u Scheveningenu."

"Slobodna dalmacija", 26.05.2002.

PROVALNIK NASRNUO NA MAJKU S DVOJE DJECE

"Zbog nasilnog ponašanja istražnom sucu Županijskog suda u Zadru u petak je priveden četrdeset trogodišnji **DMITAR BOTA** koji je nasilno ušao u obiteljsku kuću **Ruže i Joze Juko** u benkovačkoj Ulici sv. Nikole Tavelića. U tom trenutku u kući se nalazila sama Ruža s dvoje male djece, 1,5-godišnjim i trogodišnjim sinom, koja je nakon povika 'Lopove, izađi, što se kriješ!' nazvala policiju. Međutim, Bota se vratio ponovno oko 6 sati ujutro. Kako je Ruža Juko u petak izjavila medijima, kada ga je čula zaključala se u spavaću sobu s djecom, ali on je nogom provalio vrata, nasrnuo na nju i počeo vikati i vrijeđati. Međutim, kada ju je počeo pljuscati, uspjela ga je odgurnuti od sebe, pokupiti djecu i istrčati

izvan kuće, jer je znala da dolazi policija.

Najzanimljivije od svega je da Ruža Juko kaže da nikada u svom životu nije vidjela Botu i da ne zna zašto ih je napao i vikao kako je to njegova kuća...

Susjedi kažu da nisu vidjeli što se u petak događalo u kući obitelji Juko budući da je bilo rano jutro, osim što su čuli jaku galamu. Inače, Bota je sin pokojnog **Jovana Bote** koji je nedavno ekshumiran zbog sumnji da je smrt nastupila kao posljedica premlaćivanja od trojice maloljetnika iz Perušića, što se pokazalo istinitim."

"Vjesnik", 28.05.2002.

OPTUŽEN ZA RATNI ZLOČIN RADIO U OSJEČKO-BARANJSKOJ POLICIJI

"Zbog sumnje da je u Domovinskom ratu počinio ratni zločin protiv civila, istražnom sucu Županijskog suda u Vukovaru prošli petak priveden je **SLOBODAN GOJKOVIĆ** (40) iz Vukovara. Riječ je o bivšem zaposleniku Policijske uprave osječko-baranjske. Naime, nakon što je protiv njega podnesena kaznena prijava, načelnik PU osječko-baranjske **Vlado Tuličić** donio je rješenje o Gojkovićevu udaljavanju s posla. Tereti ga se da je počinio ratni zločin sudjelujući u protjerivanju, zlostavljanju i bezrazložnom zatvaranju civila 1991. u hrvatskom Podunavlju i 1992. u srpskim logorima u Stajićevu i Sremskoj Mitrovici. Zanimljivo je da je nakon mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja, Gojković od 1. lipnja 1997. sve do nedavno radio u PU osječko-baranjskoj, što nam je potvrdio i Stipo Rimac, načelnik Ureda načelnika te policijske uprave. Naime, u vrijeme mirne reintegracije,

hrvatska policija bila je prema sporazumu dužna preuzeti pripadnike tadašnje tzv. krajinske milicije među kojima je bio i Gojković. Do uhićenja radio je u graničnoj policiji u Belom Manastiru. Kako doznajemo, civilna policija nedavno je iz svjedočenja bivših zatočenika srpskih logora saznala o Gojkovićevim zlostavljanjima civila. Do odluke istražnog suca o pokretanju istrage i podizanja optužnice osumnjičeni Gojković ostaje u pritvoru osječkog Okružnog zatvora."

"Vjesnik", 28.05.2002.

SVJEDOK VIDOVIĆ: LONČAR NIJE IZDAVAO NAREDBE

"Saslušanjem svjedoka, u po-nedjeljak je pred Velikim vijećem osječkog Županijskog suda nastavljeno suđenje **MILOŠU LONČARU** (42) iz baranjskog mjesta Jagodnjaka, kojega se tereti da je počinio ratni zločin nad civilima. Optužnica ga tereti da je od rujna 1991. do svibnja 1992. bio zapovjednik topničkog voda tzv. teritorijalne obrane Baranje. Pod njegovim je zapovjedništvom bilo 11 topova na borbenim položajima od Darde do Novog Bezdana. Zato ga se tereti da je u spomenutom razdoblju zapovjedao svojim vojnicima otvaranje artiljerijske vatre na Osijek i prigradska naselja Josipovac i Višnjevac, iako je znao da su tamo civilni, a ne vojni objekti. U tim je napadima smrtno stradao velik broj civila, veći broj ih je teže i lakše ozlijeđen, a nastale su i velike štete na civilnim i vjerskim objektima..."

Suđenje se nastavlja."

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PROTIV HRVATA U REPUBLICI HRVATSKOJ

“Hina”, 15.05.2002.

SUĐENJE OPTUŽENIMA ZA RATNI ZLOČIN U LORI POČINJE U LIPNJU

“SPLIT - Suđenje sedmorici bivših vojnih policajaca optuženih za ratne zločine u splitskoj ratnoj luci Lori 1992. počeo će 10. lipnja. Po riječima suca **Slavka Lozine**, koji će predsjedati Sudskim vijećem, proces će se voditi bez prekida. Prvi će dan svjedočiti bivši zapovjednik 72. bojne Vojne policije **MIHAEL BUDIMIR**, čije je svjedočenje u istrazi jedno od temelja optužnice. Bit će pozvano i 15 svjedoka iz Srbije, koji su također već saslušani u istražnom postupku. Oni su zatražili posebnu zaštitu, ali još nije poznato koliko će ih se odazvati pozivu na svjedočenje. **MILJENKO BAJIĆ, DAVOR BANIĆ, TONČI VRKIĆ, JOSIP BIKIĆ, ANĐELKO BOTIĆ, ANTE GUDIĆ I EMILIO BUNGUR** u pritvoru su od kraja rujna prošle godine. Optužnicu protiv njih tadašnji je županijski državni odvjetnik **Mladen Bajić** podnio u ožujku ove godine. Optuženi su za ubojstvo dvojice te za nanošenje teških tjelesnih ozljeda još nekolicini srpskih civila u zatvoru ratne luke Lore 1992. godine.”

“Slobodna dalmacija”, 29.05.2002.

POČELO SUĐENJE ZA RATNI ZLOČIN BOŽI BAČELIĆU, ANTI MAMIĆU, LUKI VUKI I JURICI RAVLIĆU

“ŠIBENIK - Na Županijskom sudu u Šibeniku u utorak je počelo suđenje četvorici hrvatskih branitelja, umirovljenom časniku **Boži Bačeliću** (32), trgovcu **Anti Mamiću** (26), obojica iz Šibenika, te **Luki Vuki** (27) iz Donje Tigarice i stolaru **Jurici Ravliću** (27) iz Makarske. Na glavnoj raspravi zasjeda peteročlano vijeće sudaca kojim predsjedava sutkinja **Jadranka**

Biga-Milutin. Prema optužnici koju je pročitao **Željko Žganjer**, županijski državni odvjetnik, oni se terete za kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, te ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Kako u optužnici stoji, na teret im se stavlja da su 11. kolovoza 1995. u poslijepodnevnim satima u mjestu Prokljanu u općini Skradin, za vrijeme trajanja oružanog sukoba između Hrvatske vojske i srpske paravojne formacije, i to okrivljeni Bačelić kao zapovjednik voda, a ostali kao vojnici pripadnici voda Izviđačke satnije 113. brigade HV-a nakon vojno-redrštvene operacije Oluja, na zadatku pretraživanja netom oslobođenog teritorija RH od zaostalih ili paravojnih odmetničkih postrojbi, zatekli ispred kuće civile **NIKOLU DAMJANIĆA** rođenog 1919. i njegovu suprugu **MILICU** rođenu 1921. godine. Tada je Bačelić, prema navodima u optužnici, zapovjedio ročnicima da pucaju u starce iz automatskog oružja, što su ovi i učinili, ispalivši više hitaca u oštećenike, a što je učinio i sam Bačelić. Tako su bračni par zadobili više strijelnih rana od čega su pali na pod. Nakon pročitane optužnice sva četiri okrivljenika izjavila su da su razumjeli optužnicu i ne priznaju njezinu osnovanost, te da se ne osjećaju krivim. Potom je sutkinja **Jadranka Biga-Milutin** s njihovim odvjetnicima usuglasila nastavak rasprave za 4. lipnja ove godine kada će se na raspravu pozvati svjedoci, a potom i vještaci sudske medicine i balistike.”

“Slobodna dalmacija”, 31.05.2002.

PONOVNO SUĐENJE ZA "PAKRAČKU POLJANU"

“ZAGREB - Na zagrebačkom je Županijskom sudu počelo je ponovno suđenje u slučaju Pa-

kračka Poljana. Prethodno je u tri navrata dolazilo do odgoda jer se jednom na sudu nije bio pojavio **MUNIB SULJIĆ** (43), a dva puta **MIROSLAV BAJRAMOVIĆ** (45). On niti u utorak nije došao na raspravu te mu je predsjednica sudskog vijeća **Rajka Tomerlin-Almer** odredila pritvor i raspisala tjeralicu za njim. Uz spomenutu dvojicu sudi se i **SINIŠI RIMCU** (29), **IGORU MIKOLI** (31) i **BRANKU ŠARIĆU** (43). Optužnica, tako, Suljića, Mikolu i Rimca tereti da su krajem 1991. na pakračkom području ubili **ALEKSANDRA ANTIĆA**, čije tijelo nije pronađeno. Bajramović, Mikola i Šarić su, prema drugoj točki optužnog akta, skupa sa (sada pokojnim) **STIPOM MANDŽARELOM** počinili kaznena djela nezakonitog lišavanja slobode i iznude na štetu **Miloša Ivoševića, Rade Pajića i Marka Grujića**, koji su u listopadu 1991. bili odvedeni iz Zagreba na Pakračku Poljanu. Tamo su ih nepoznate osobe ubile i pokopale u mjestu Bujavice. Nakon što je tužitelj **Ivan Plevko** pročitao optužnicu - okrivljenici su izjavili kako se ne osjećaju krivima za ono za što ih se tereti. Mikola je, uz to, izjavio kako nije razumio optužnicu, te kako je zbog ovog postupka izgubio živce. Sljedeće je ročište sazvano za 21. lipnja.”

“Slobodna dalmacija”, 31.05.2002.

SUĐENJE GOSPIĆKOJ GRUPI

“RIJEKA - Suđenje se nastavlja 17. i trajat će do 21. lipnja, zatim od 1. do 5. srpnja i poslije ljetne pauze od 12. kolovoza do 1. listopada. Za to vrijeme, kako je najavila predsjednica sudskog vijeća **Ika Šarić**, zatražit će se u Beogradu saslušanje svjedoka koji su izjavili da se boje doći u Hrvatsku, u Njemačkoj za **Zdenka Ropca, Zdenka Bandu i Tomislava Oreškovića**, a svi ostali svjedoci koji se nisu ođazvali na poziv bit će privedeni.”

SUDSKI POSTUPCI

SUDSKI POSTUPCI PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

“Vjesnik”, 03.05.2002.

ŠAINOVIĆ I GRUBAN PRITVORENI U SCHEVENINGENU

“ZAGREB - Bivši potpredsjednik jugoslavenske vlade **NIKOLA ŠAINOVIĆ** i jedan od zapovjednika logora u Omarskoj **MOMČILO GRUBAN** stigli su u pritvor Haškog suda u Scheveningenu, objavio je Sud u četvrtak. Na poziv jugoslavenskih vlasti, dobrovoljno su se predali Međunarodnom sudu za ratne zločine u Hagu. Šainović (53) zajedno s bivšim jugoslavenskim predsjednikom **Slobodanom Miloševićem** i trojicom njegovih nekad najbližih suradnika optužen je za zločine protiv čovječnosti i povrede ratnog prava i običaja. Šainovića se tereti za deportacije 800.000 kosovskih Albanaca tijekom 1999. te za ubijanje i uništavanje njihove imovine, kao i uništavanje vjerskih i kulturnih objekata. Gruban, kao zapovjednik jedne od tri stražarske smjene u logoru u Omarskoj u BiH, optužen je za ubojstva, zlostavljanja i silovanja zatočenih muslimanskih i hrvatskih zatvorenika tijekom 1992. godine.”

“Večernji list”, 08.05.2002.

GLAVNA HAAŠKA TUŽITELJICA OBIŠLA MJESTA ZLOČINA U PODUNAVLJU

“VUKOVAR - Posjet glavne tužiteljice Haškoga suda **CARLE DEL PONTE** Podunavlju vrlo je važan za suđenje Slobodanu Miloševiću, koje će početi na jesen. Nakon njezina posjeta može se očekivati da će Haški sud podići nove optužnice protiv svih osoba koje se spominju u Miloševićевой optužnici za Hrvatsku. Izjavio je to jučer potpredsjednik hrvatske Vlade **Goran Granić** nakon službenih razgo-

vora koje je vodio s **Carlom del Ponte** u Vukovaru

Za boravka na području Vukovara glavna tužiteljica razgovarala je i s potencijalnim svjedocima u procesu protiv **Miloševića** i ostalih. Nakon sastanka s predstavnicima Vlade, **Carla del Ponte** javno je pozvala sve žrtve i svjedoke da dođu pred sud i svjedoče protiv **Miloševića** i ostalih. Njihovo svjedočenje, kako je rekla, vrlo je važno za tužiteljstvo, a isto tako važno je da optuženi na sudu čuju od žrtava što su počinili. Također je najavila da će se uskoro u Haagu sastati s novoizabranim državnim odvjetnikom **Mladenom Bajićem**. Glavna tema bit će prepuštanje procesuiranja niže i srednje rangiranih slučajeva hrvatskom pravosuđu...

Goranu Graniću glavna tužiteljica **Carla del Ponte** potvrdila je jučer da će protiv svih osoba koje se spominju u Miloševićевой optužnici za Hrvatsku biti podignute optužnice. Riječ je o **BORISAVU JOVIĆU**, **BRANKU KOSTIĆU**, **VELJKU KADIJEVIĆU**, **BLAGOJU ADŽIĆU**, **MILANU BABIĆU**, **MILANU MARTIĆU**, **GORANU HADŽIĆU**, **JOVICI STANIŠIĆU**, **FRANKU SIMATOVIĆU ZVANOM FRENKI**, **VOJISLAVU ŠEŠELJU**, **TOMISLAVU SIMOVIĆU**, **MOMIRU BULATOVIĆU**, **ALEKSANDRU VASILJEVIĆU**, **RADOVANU STOJČIĆU** i **POKOJNOM ŽELJKU RAŽNATOVIĆU ARKANU**.”

“Beta”, 17.05.2002.

MRKŠIĆ: NISAM KRIV

“HAG - Nekadašnji komandant Gardijske brigade **JNA MILE MRKŠIĆ**, izjavio je juče u prvom pojavljivanju pred Haškim tribunalom da se ne oseća krivim po svim tačkama optužnice. - Nisam kriv - kazao je pošto mu je nemački sudija **Wolfgang Šomburg** pročitao četiri tačke optužnice koje ga terete za zločin protiv čovečnosti, kršenja

Ženevske konvencije i narušavanje zakona i običaja rata. **Mrkšić** je optužen za ratne zločine u Vukovaru, gde su, prema optužnici, jedinice pod njegovom komandom 20. novembra 1991. ubile najmanje 200 osoba na farmi ‘Ovčara’. Ta optužnica obuhvata i **Veselina Šljivančana** i **Miroslava Radića**, koji su na slobodi.”

“Blic”, 22.05.2002.

MILAN MARTIĆ PRED SUDIJAMA HAŠKOG TRIBUNALA

“HAG - Nekadašnji predsjednik Srpske Krajine **MILAN MARTIĆ** izjavio je juče, u prvom pojavljivanju pred Haškim tribunalom, da se ne oseća krivim po svim tačkama optužnice. **Martić** je optužen za granatiranje Zagreba 2. i 3. maja 1995, u kojem je, prema optužnici, bilo najmanje sedam civilnih žrtava i mnogo povređenih. Predstavnici Tužilaštva najavili su da će optužnica protiv **Martića** biti proširena ‘u suštinskom smislu’. Advokat **Strahinja Kastratović**, koji pred Tribunalom brani **Martića**, rekao je da se njegov klijent predao u uverenju da će uspeti da dokaže svoju nevinost. U ovom trenutku, nećemo insistirati da bude pušten iz pritvora, jer smatramo da to još ne bi bilo opravdano - kazao je **Kastratović**.”

“Beta”, 25.05.2002.

KNEŽEVIĆ: NISAM KRIV ZA ZLOČINE

“HAG - Bosanski Srbin **Dušan Knežević** izjavio je juče u prvom pojavljivanju pred Haškim tribunalom da se ne oseća krivim po tačkama dve odvojene optužnice koje ga terete za ratne zločine u logorima Omarska i Keraterm kod Prijedora. **Knežević** je optužen za zločine protiv čovečnosti, teške povrede Žene-

SUDSKI POSTUPCI

PRED HAŠKIM TRIBUNALOM

vske konvencije i ozbiljno narušavanje zakona i običaja rata u logorima Omarska i Keraterm, u kojima su bosanski Srbi u proleće i leto nezakonito držali zatvorene Muslimane i Hrvate. - Gospodine sudija, nisam kriv - odgovorio je Knežević na pitanje sudije **Patrika Robinsona** sa Jamajke, pošto mu je pročitana svaka od 48 tačaka dve optužnice.”

“Politika”, 27.05.2002.

UHAPŠEN HAŠKI OPTUŽENIK RANKO ČEŠIĆ

“Haški optuženik **RANKO ČEŠIĆ** uhapšen je i priveden dežurnom istražnom sudiji u Beogradu, izjavio je juče Tanjugu šef istražnog odeljenja Okružnog suda **Branislav Todić**. U optuženici tužioca Međunarodnog krivičnog suda za bivšu Jugoslaviju iz oktobra 1998. godine Luis Arbur navodi se da su Češić, stanovnik Brčkog, i njegov sugrađanin **GORAN JELIŠIĆ**, krivi za protivanje hrvatskog i muslimanskog stanovništva iz tog mesta, kao i da su bili ‘na jednoj od pozicija vlasti’ u sabirnim centrima – logorima Luka i Batkovići kod Brčkog.”

“Tanjug”, 28.05.2002.

ŠTRBAC - HAŠKI ISTRAŽITELJI ISPITIVAĆE SVEDOKE U BEOGRADU

“BANJALUKA - Direktor Dokumentaciono-informacionog centra ‘Veritas’ **SAVO ŠTRBAC** potvrdio je u utorak da će haški istražitelji, koji su nedavno stigli u Beograd, ispitati dvadesetak svedoka u vezi sa zločinima hrvatskih snaga počinjenih nad Srbima u ‘Medačkom džepu’ 1993. i akciji ‘Oluja’ 1995. godine. Štrbac je izjavio za ‘Glas

srpski’ da su istražioc Tribunala tražili da im se omogući razgovor sa 30 svedoka. On je, međutim, naveo da su neki od tih svedoka umrli, a da su neki otišli iz SR Jugoslavije.”

“Tanjug”, 29.05.2002.

DRAGAN JOKIĆ PRIVREMENO NA SLOBODI

“BANJALUKA - Haški optuženik, potpukovnik Vojske Republike Srpske **DRAGAN JOKIĆ**, u pratnji oficira za vezu sa Hagom, **Trivuna Jovičića**, vratio se u utorak iz Haga u Banjaluku, gde su ga dočekali advokat i porodica, kao i predstavnici vladinog Biroa za odnose sa Haškim tribunalom. Jokić će u pratnji lokalne policije otputovati u Zvornik, gde će boraviti do početka suđenja u Hagu, koje se planira za kraj godine. Sudsko veće Haškog tribunala u utorak je u žalbenom postupku, na osnovu garancija Vlade RS, donelo odluku da Jokiću do početka suđenja odobri boravak na slobodi.”

Sadržaj i informacije u ovom biltenu su u potpunoj odgovornosti Veritasa

INTERPOL

“Tanjug”, 29.04.2002.

MAĐARSKA OKLEVA DA IZRUČI OSUĐENOG PILOTA

“ZAGREB - Mađarska oteže sa izručenjem pilota nekadašnje JNA **EMIRA SIŠIĆA**, koga je hrvatski sud zbog akcija u ratnim sukobima osudio na 20 godina zatvora, piše u nedelju ‘Jutarnji list’, podsećajući i da je Ministarstvo pravosuđa Hrvatske od Budimpešte u zakonskom roku zvanično zatražilo njegovu ekstradiciju. List dodaje da ostaje nejasno zbog čega se postupak otegao gotovo na godinu dana i podseća da je šef hrvatske diplomatije **Tonino Picula** početkom januara izjavio da je ‘samo pitanje dana’ kada će Sišić biti izručen. Županijski sud u Varaždinu osudio je 1992. godine Sišića, u odsustvu, na 20 godina zatvora zbog toga što je 7. januara te godine, avionom ‘Mig 21’, kod Varaždina, oborio helikopter sa posmatračima Evropske unije, u kome je poginulo pet osoba. Major Sišić, pilot Vojske Jugoslavije, uhapšen je početkom maja prošle godine u Mađarskoj, na osnovu poternice koju je za njim, preko Interpola, raspisala Hrvatska.”

“Srna”, 11.05.2002.

POTERNICE ZA SRBIMA NA PROVERI

“ZAGREB - Predsednik SNV-a **MILORAD PUPOVAC** pozdravio je najavu revizije poternica za Srbima iz Hrvatske osumnjičeni- ma za ratni zločin, što je pre dva dana u Beogradu najavio šef hrvatskog MUP-a **ŠIME LUČIN**. Aktuelne hrvatske vlasti naime smatraju da bar deo tih poternica koje su raspisane u vreme Tuđmana nisu utemeljene, odnosno da za njih nema dovoljno dokaza. Prema dostupnim podacima, trenutno je na snazi 1.500 lokalnih poternica za Srbima i još oko 500 preko Interpola. Oko 100 Srba optuženih za zločine izdržavaju kaznu u nekim od hrvatskih zatvora. Prema evidenciji MUP-a, trenutno je snazi 381 međunarodna potjernica od čega se 293 odnosi na ratni zločin.”